

Таким образом, как нам кажется, возможность передвижения хетто-анатолийских племен из первоначальной прародины праиндоевропейских племен балканским путем вполне доказуема и данные археологического материала не противоречат материалам лингвистических исследований. Это позволяет надеяться на получение в будущем окончательного ответа на вопрос, столь сложный и важный в области поисков первоначальной родины индоевропейцев и неразрывно с ним связанный, — этногенез создателей одной из древнейших цивилизаций — хеттов.

SMULKMENA

XLVI

Prieš dešimtmetį buvo atkreiptas kalbininkų dėmesys į tai, kad K. Sirvydo „Punktų sakymų“ kalba yra nevienalytė, buvo atskirti paties autoriaus ir jo padėjėjų kalbos bei rašybos elementai¹. Dabar paaiškėjo, kad nesirvydiškų elementų esama ir trikalbiame žodyne. Vieni iš jų gali priklausyti J. Jaknavičiui, kaip antai, sporadiškas dzūkavimas, pvz., *Jšijmdžineiu*² 47 ‘iš(si)imdinėju’, arba dvibalsio *uo* žymėjimas *o* raide, pvz., *Apiokiu* 196 ‘apjuokiu’, *Aβtoni* 272 ‘aštuoni’, *piemo* 278 ‘piemuo’. Kiti nesirvydiški rašybos ir kalbos elementai priskirtini nežinomam asmeniui (asmenims?), išvertusiam J. Jaknavičiaus rinkinio 7 paskutines evangelijas ir Belarmino katekizmo giesmes³, kaip antai, a) raidžių dvigubinimas ilgiesiems balsiams žymėti, pvz., *kuule* 176 ‘(javų) kūlė, kūlimas’, *kuulu werćiofi* 141 ‘kūliu verčiuosi’, *puuliey* 332 ‘pūliai’, *paniuurus* 145 ‘paniūrus’, *Gruužimas* 234 ‘gražymas’, *Kroowa eldiju* 147 ‘laivų krovinyš’, *Lewee, lutee* 159 ‘liūte’, *pinee* 124 ‘pynė’, g. pl. *arkl(i)uu* 118, 166 ‘arklių’, *kalbuu* 117 ‘kalbų’, *iawuu* 438 ‘javų’, *sienuu* 230 ‘sienų’, a. sg. *kuu* 195 ‘ką’; b) tvirtagalio dvibalsio *au* žymėjimas *ou* raidėmis, pvz., *Atdarou* 248 ‘atidarau’, *patayfou* 194 ‘pataisau’, *Nardoufi* 227 ‘nardausi’, *nepaioučiamas* 202 ‘napajaūčiamas’; c) priešdėlių *at-*, *ap-* vartojimas prie priebalsiais *t*, *d* resp. *p*, *b* prasidedančių veiksmažodžių, pvz., *atduot* 254 ‘atiduoti’, *Atteyfirmas* 250 ‘atiteisimas’, *Appiaustau* 262 ‘apipjaustau’.

Z. Zinkevičius

¹ Zinkevičius Z. Dėl K. Sirvydo „Punktų sakymų“ genezės ir kalbos. — *Baltistica*, t. 7 (2), p. 153–167.

² Pavyzdžiai pateikiami iš trečiojo leidimo, paskelbto K. Pakalkos parengtame leidinyje „Pirmasis lietuvių kalbos žodynas“. — V., 1979. Skaičiai rodo originalo (resp. fotokopijos) puslapius.

³ Zinkevičius Z. *Min. veik.*, p. 160–161.